

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NARODNA: **Za Ameriko - \$2.50** **Za Cleveland po pošti \$3.00**
Za Evropo - \$3.50 **Posamezna številka - 3c**

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandska Amerika",
6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher.

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 100 Wed. August, 23, 1916

Za luč in za pravico!

DRUGO POROČILO.

Gospodu Carton de Wiart, ministru pravosodja.

Gospod: Komisija, ki preiskuje kršitev narodnih pravic, ima sledeče poročilo glede zločinov v Louvainu in okolici.

Nemška armada je prišla v Louvain 19. avgusta, ko je požgala vasi, skozi katere je korakala. Kakor hitro so prišli v Louvain, so Nemci zahtevali hrano in prenočišče za čete. Podirli so vse mestne banke in pokradli ves denar. Nemški vojaki so s silo vlomili v stanovanj, ki so bila zapuščena od prebivalcev in pokradli vse v hiši. Nemško poveljstvo je prišlo kot talnik župana Van Kelen, podravnatelja katoliške univerze in starejšega mestnega duhovna, poleg ostalih odbornikov. Pobrli so vse orožje, celo male otroške meče in igrače in znosili to orožje v cerkev sv. Petra.

V sosednji vasi, Corbeck-Loe je bila dne 19. avgusta mlada ženska, 22 let stara, katere mož se je nahajal pri armadi, presenečena od nemških vojakov. Osebe, ki so se nahajale pri njej, so bile zaprte v neki samotni hiši, dočim so nemški vojaki mlado žensko zavlekli v drugo koto, kjer jo je 15 vojakov posililo.

V isti vasi so nemški vojaki, 20. avgusta pripeljali iz neke hiše 16 letno dekle zajedno z njenimi sestrmi. Peljali so deklico v zapuščeno hišo, kjer so vojaki dekle silili v pričo matere in očeta, da pije. Potem so jo pa zavlekli na vrt pred hišo, in vse vojaštvo je v pričo očeta in matere posililo deklico. Ko je bilo to izvršeno, so jo nemški vojaki zbadali z bajoneti v prsa. Po tem neizrekljivem zločinu so jo pustili ležati, dočim sta jo oče in mati napol mrtvo odnesla nazaj v hišo, kjer ji je neki duhovnik podelil poslednje olje, nakar je umrla v strašnih bolečinah.

Dne 24. in 25. avgusta so belgijske čete naredile izpad iz Antwerpena in napadle nemško armado pred Malines. Nemci so bili vrženi nazaj v Lovain in Vilverde. Nemci, ki so se umikali, so silili Belgijce na fronto, da belgijski vojaki ne bi streljali.

Belgijski vojaki so prišli 25. avgusta v Hofstade, kjer so dobili neko staro žensko, vso prebodeno od bajonetov. V rokah je še držala šivanko, znamenje, da je šivala, ko je bila presenečena od nemških zverin. Neka ženska je ležala na tleh s svojim 15 letnim sinom, oba prebodena z bajoneto skozi in skozi. Nekega moža so obesili.

V Sempstu, v sosednji vasi, so našli dva moška, popolnoma zgorela, tako da sta bila videti kot dva kosa oglja. Eden izmed njiju je imel noge odrezane pri kolenih, drugi pa obe roki in nogi. Neki delavec, katerega zažgano truplo je videlo mnogo pri, je bil večkrat z bajoneto zaboden, in potem ko je bil še živ, so nemški vojaki polili na njega petroleja in ga vrgli v hišo, katero so zažgali. Neka ženska, ki je prišla iz svoje hiše, je bila na isti način umorjena.

Neka priča, ki je pod prisego izdala to izjavo, pravi nadalje, da je videla na lastne oči, kako so Nemci v Malines tekom belgijskega napada, nekega starega moža privezali z vrvmi na strop, potem pa na

mazali truplo s petroljem. Na glavo, roke in noge pa so nalili tekočine, da se ogenj teh delov ne bi prijel. Zgorelo je torej samo njegovo truplo, noge, roke in glava pa so ostali celi. Nekega 15 letnega dečka so privezali ob plot, in dva indvajset vojakov je njegovo telo z bajoneti popolnoma razrakalo. Dobili so nadalje številna trupla delavcev in kmetov, mrtva, katerim se je poznalo, da so kleče prosili milosti, kajti dočim so bili že mrtvi, pa so še vedno klečali, z dvignjenimi rokami.

Belgijski konžul v Ugandi, hiši. Nemško poveljstvo je prišlo kot talnik župana Van Kelen, podravnatelja katoliške univerze in starejšega mestnega duhovna, poleg ostalih odbornikov. Pobrli so vse orožje, celo male otroške meče in igrače in znosili to orožje v cerkev sv. Petra.

V sosednji vasi, Corbeck-Loe je bila dne 19. avgusta mlada ženska, 22 let stara, katere mož se je nahajal pri armadi, presenečena od nemških vojakov. Osebe, ki so se nahajale pri njej, so bile zaprte v neki samotni hiši, dočim so nemški vojaki mlado žensko zavlekli v drugo koto, kjer jo je 15 vojakov posililo.

V isti vasi so nemški vojaki, 20. avgusta pripeljali iz neke hiše 16 letno dekle zajedno z njenimi sestrmi. Peljali so deklico v zapuščeno hišo, kjer so vojaki dekle silili v pričo matere in očeta, da pije. Potem so jo pa zavlekli na vrt pred hišo, in vse vojaštvo je v pričo očeta in matere posililo deklico. Ko je bilo to izvršeno, so jo nemški vojaki zbadali z bajoneti v prsa. Po tem neizrekljivem zločinu so jo pustili ležati, dočim sta jo oče in mati napol mrtvo odnesla nazaj v hišo, kjer ji je neki duhovnik podelil poslednje olje, nakar je umrla v strašnih bolečinah.

Dne 24. in 25. avgusta so belgijske čete naredile izpad iz Antwerpena in napadle nemško armado pred Malines. Nemci so bili vrženi nazaj v Lovain in Vilverde. Nemci, ki so se umikali, so silili Belgijce na fronto, da belgijski vojaki ne bi streljali.

Belgijski vojaki so prišli 25. avgusta v Hofstade, kjer so dobili neko staro žensko, vso prebodeno od bajonetov. V rokah je še držala šivanko, znamenje, da je šivala, ko je bila presenečena od nemških zverin. Neka ženska je ležala na tleh s svojim 15 letnim sinom, oba prebodena z bajoneto skozi in skozi. Nekega moža so obesili.

V Sempstu, v sosednji vasi, so našli dva moška, popolnoma zgorela, tako da sta bila videti kot dva kosa oglja. Eden izmed njiju je imel noge odrezane pri kolenih, drugi pa obe roki in nogi. Neki delavec, katerega zažgano truplo je videlo mnogo pri, je bil večkrat z bajoneto zaboden, in potem ko je bil še živ, so nemški vojaki polili na njega petroleja in ga vrgli v hišo, katero so zažgali. Neka ženska, ki je prišla iz svoje hiše, je bila na isti način umorjena.

Neka priča, ki je pod prisego izdala to izjavo, pravi nadalje, da je videla na lastne oči, kako so Nemci v Malines tekom belgijskega napada, nekega starega moža privezali z vrvmi na strop, potem pa na

no z najboljšimi pričami, da hiše v vseh distriktih med Louvainom in Malines, so bile praktično vse razrušene.

V sredo, 26. avgusta so Nemci pripeljali na glavni trg Louvaina kakih 75 oseb, med njimi več najbolj uglednih meščanov, med njimi tudi en belgijski, en španski in en ameriški duhovnik. Z največjo krutostjo so Nemci prepodili žene in otroke od mož, so jih peljali ven iz mesta proti vasi Campenhout. Belgijci so morali korakati pred, nemškimi četami, tako da belgijsko vojaštvo ne bi moglo streljati na Nemce iz strahu, da ne zadenejo svojih lastnih rojakov. Nemci so končno te siromake zaprli v neko cerkev. Druga jutro ob 4. uri zjutraj pride neki nemški častnik in jim poleg tega pove, da naj gredo k spovedi, ker bodo jekom pol ure ustreljeni. Toda okoli pol ure zjutraj so bili ti ujetniki oproščeni. Ob sedmih pa so bili zopet prijeti od neke nemške brigade in prisiljeni, da so korakali pred nemško brigado proti Malines. Na vprašanje nekega Belgijca je nemški častnik odgovoril, da jim bodo dali poskusiti, kako znajo Belgijci streljati pri Antwerpu. Ko nečno pa so bili oproščeni pred vratmi mesta Malines.

Priče izjavljajo, da so Nemci v Louvain spravili skupaj več tisoč Belgijcev moških in žensk in jih poslali v Nemčijo, kjer so morali opravljati teška dela. V mestu Louvain je gorelo več dni zaporedoma. Neki očitavec, ki je zapustil Louvain 30. avgusta, opisuje prizor sledeče: "Videl sem samo požgane vasi in napol blazne kmete, ki so pred vsakim dvignili roke v znamenje, da se podajo. Pred vsako hišo, celo pred onimi, ki so pogorele, je visela bela zastava. V St. Georges sem vprašal prebivalce, zakaj so Nemci požgali hiše, in odgovorili so, da niti en strel ni padel v tem mestu na Nemce, da so Nemci že en teden poprej pobrali vse orožje v mestu, toda Nemli so se masčevali nad civilnim prebivalstvom, ker je neki belgijski vojak v bitki ustrelil nekega nemškega ulanca.

Nemški vojaki v mestu so se smejali, ko je gorelo, in mnogo vojakov je prinašalo slamo na gorišče, da bi bolj gorelo. Katedrala, vseučilišče, geldališče in knjižnica, vredno vse skupaj kakih 50.000.000 dolarjev, je docela pogorelo, med pogoriščem pa si opazoval pijane nemške vojake, ki so nosili steklenice vina v rokah, katero vino so pokradli v raznih kle-
teh. Na cestah pa so ležali zažgani psi in konji, in smrad se je razširjal na daleč in široko. Mestni župan in drugi up-
ljudni meščani, katere so Nemci vzeli za talnike, so bili najbrž ustreljeni, ker se ni več slišalo o njih. Nemci so se pri tem silovito pregrešili v slede-
čih točkah: Mednarodna pravila za vojno jasno zapoveduje-
jo, da se ne sme nadlegovati civilnih prebivalcev in jih s si-
lo gnati iz njih stanovanj. Nemci niso samo tega naredili, am-
pak so celo požgali hiše vsem onim, ki so se ustavljali pijanim vojakom, večidel pa jih po-
strelili. V vseh in mestih, kjer se nemški vojaki ustavijo, pla-
nejo najprvo nad kleti, kjer po-
berejo vse vino in druge pijače in pijejo toliko časa, dokler ni-
so pijani, nakar jih poveljniki na-
žeenejo v boj. Mnogokrat so nemški vojaki imeli navado, da so nalašč ustrelili iz svojih pušk, nakar so obdolžili pre-
bivalce, da so streljali. Brez razlike na spol in starost so nemški vojaki kruto in barbar-
sko morili. Da celo v slučajih, kjer so Nemci poznali krivo osebo, se niso zadovoljili, da so slednjo ustrelili, ampak so vselej nabrali še deset do pet-
najst nedolžnih ljudi, katere so zajedno s krivo osebo ustrelili. Nemški vojaki so imeli navado, da so po belgijskih vaseh in mestih pobrali skupaj vse moške in jih zaprli v kako cer-
kev, nakar so ženske nagnali domov in jim zabili, da mo-
rajo imeti vrata vso noč odprta. Na desetisoče slučajev posil-
stva omoženih žensk je na-
šteti v Belgiji. Kakih 50.000

Belgijcev so Nemci nasilno od-
peljali v Nemčijo, kjer morajo
delati zastoj za Nemce. Drug-
od zopet so jih prisilili, da so
kopali strelne järke. Stotine
prič je pod najsvežje prisego
potrdilo, da so imeli Nemci na
vado postaviti pred svoje fron-
te ženske in otroke, da so var-
ni pred sovražnikovim ognjem.
In zopet druge priče dokazuje-
jo, da imajo Nemci navado ra-
biti belo zastavo ali zastavo
Rudečega križa, da se pribli-
žajo sovražniku, nakar ga za-
hrbno napadejo. Nemci celo
ranjene ubijajo, kot pričajo
številne priče. Konečno imamo
v posesti številne puške kro-
glje, ki imajo to lastnost, da
rana, ki jo povzročijo, se ne da
zacetiti.

Podpisano: Cooreman, pred-
sednik, grof Goblet Alviella,
Rickmans, Strauss, Van Cut-
zen, člani odbora. Orts in De
Brunswyck, tajnika.

(Dalje prihodnjič.)

50. in 86. rojstni dan.

Poročila iz Berolina so nam
zadnji teden naznanjala, da je
Berolin jako navdušeno praz-
noval 86. rojstni dan cesarja
Franc Jožefa. Dr. Bethman-
Hollweg, nemški kancler se je
osebno udeležil slavnosti in vse
mesto Berolin je bilo okraše-
no z avstrijskimi zastavami.
Časopisje v celi Nemčiji je na
dolgo in široko slavilo starega
trinoga, in nemško časopisje
je častilo Avstrijcem, ker
imajo tako plemenitega in vzor-
nega vladarja.

In usoda je nanesla, da je
Berolin v jako nepripravnem
času praznoval še neko drugo
obletnico. Štiri dneve po roj-
stem dnevu avstrijskega rablja
Franc Jožefa namreč 22. av-
gusta, letos je minulo ravno 50
let, odkar so bili Avstrijci pri-
siljeni podpisati v Pragi mir z
Nemci 50 let nazaj, dne 22.
avgusta je vladalo v Berlinu
ravno tako veselje kot 18. av-
gusta letos. Kajti 22. avgusta
je bila najbolj vesela obletnica
za Nemce, najbolj žalostna za
Avstrijce. Leta 1866 so nam-

reč Nemci padli nad Avstrijo,
ki ni bila pripravljena in so jo
strahovito porazili. Odločilna
bitka se je vršila 3. julija pri
Sadowi, toda do 22. avgusta
Avstrijci niso hoteli pripoznati
poraza. Franc Jožef je bil tedaj
36 let star in je vladal tedaj
18 let Avstrijo.

Leta 1866. je Nemčija žele-
la, da poniža Avstrijo. In udr-
la je s svojo armado v Avstrijo
in Avstrija je bila tepena od
Nemcev. Kajti tedaj Avstrija
še ni hotela plesati po nemških
strunah. In ko je bila enkrat po-
razena Avstrija od Nemčije,
tedaj so Nemci dobili moč v
Avstriji, in Avstrija ni bila več
samostojna. Nobenega koraka
ni smela storiti Avstrija, ne da
bi Nemčija vedela za to, in kar
je zapovedal nemški cesar v
Berolinu, je moral avstrijski
cesar narediti, kajti Avstrija je
od leta 1866. popolnoma pod
nemškim uplivom. Franc Jo-
žef je bil izvrševalni krvnik
nemškega nadkrvnika. Od tedaj
se je pričelo najhujše pre-
ganjanje Slovanov v Avstriji
na zapoved nemškega cesarja.

Slovanov v Avstriji je več
kot Nemcev. Mnogo milijonov
več. Nemcev je komaj toliko
kot Čehov in Slovakov. In ven-
dar Nemci vse vladajo. Kako
drugače bi bilo, če bi Avstrija
pravično vladala vsem naro-
dom. Drugače bi se danes Slo-
vani borili. Avstrija ne bi na-
padla Srbije, ampak bi ji po-
maga k napredku, Rusi bi bili
naki prijatelji, namesto da so
danes primorani streljati na
svoje slovanske brate.

Poročila ne povedo, če se
Nemci radujejo dne 22. avgusta
ker so tedaj Avstrijo ponižali.
Kako neki mora biti pri srcu
nemškim voditeljem, ki so po-
vzročili tedajno avstro-nemško
vojsko danes, ko obhajajo s hi-
navščino rojstni dan Franc Jo-
žefa? Avstrija še ni pozabila
sramote, ki jo je doživela leta
1866 od Nemcev, toda Avstri-
ja mora molčati, ker jo tlačni
nemška mora.

In to ni posamezen sramotni
dogodek v avstrijski zgodovini.
Leta 1848, ko je Franc Jožef
nastopil vladno, so bili Rusi oni,
ki so Franc Jožefa rešili smrti,
da mu niso Mažari odvzeli zem-
lje in življenja. 250.000 mož so
Rusi tedaj žrtvovali, da so Fran-

Josipu ohranili kosti. In Franc
Jožef je to bogato poplačal Ru-
som, Pet let pozneje so Rusi
napovedali vojno Turkom, in
Franc Jožef je v plačilo zato,
ker so mu Rusi rešili 1848. živ-
ljenje in zemlje, poslal svojo
vojsko Turkom na pomoč.
Krasna hvaležnost, kaj ne!

Leta 1866. je bil Franc Jo-
žef tepen od Nemcev, nakar je
v zahvalo, ker je dobil batine,
sklenil z Nemci prijateljsko
zvezo proti — Slovanom.

Ako stari grešnik na Dunaju
še živi in če ima še kaj spomi-
na v glavi, tedaj bo pač pre-
mišljeval o čudni usodi. Ob
njegovem 86. rojstnem dnevu
Nemci praznujejo njemu v po-
čast, ko pa je bil star 36. let,
so Nemci praznovali slavnost
v sramoto Franc Jožefa.

Ničuda, da se iz starega rab-
lja in grešnika ter črnega ne-
hvaležnika norčuje ves svet,
da nihče nima spoštovanja do
njega, razven nekaj popolnoma
blaznih Slovencev in Hrvatov,
katerim je pamet nepoznana
stvar. Pametnim ljudem Franc
Jožef ne bi mogel nikdar vla-
dati.

Kaj mora človek vse dati za cesarja.

Za cesarja pravijo, da pride ta-
ko na svet kakor vsak drug člo-
vek. In da gre tako reven iz tega
sveta, kakor vsi drugi. Po vseh
naravnih pravicah bi moral biti to-
rej človek toliko vreden, kakor
drugi.

Ampak pri nevednih ljudeh so
prefriganci dosegli toliko, da je
vsak, kdor ima več in kdor boljše
živi, nekaj več od delavca ali kme-
ta. In tako gredo stopnje. Na naj-
višji je cesar. Njega so baje iz-
brali sami bogovi za to, da živi na
račun revnega ljudstva.

In ko bi zahtevali samo blago,
bi bila to le nekaka prisiljena tat-
vina. Ampak zahteva veliko več.
Poslušajte:

Cesar zahteva od očetov in ma-
ter njih sinove. Koliko trpi uboga
mati z otrokom, predno je rojen.
Koliko trudi in dela da majhno
dete očetu in materi, predno se
spravi na noge. Kako velika dolga
so leta, predno se razvije v dečka
in pozneje v mladeniča.

Ves ta čas ne ve cesar prav nič

zanj. Ko pride do moške dobe, je
najkrepkejši in najboljši za pomoč.
Pa pride cesar in pravi: ta se bo
učil streljati in klati ljudi, kadar
bom zapovedal jaz. Ne vpraša, ko-
liko je veljalo truda vzgojiti ga.
Ne ve, kolikokrat so morali mogo-
če biti lačni in žejni, samo da je
dete imelo za silo.

Meni nič tebi nič ga vzame in
pravi: tukaj boš. Če se ti upiraš,
boš trpel ti, če se upira mati, bo
trpela ona, če se upira oče, bo tr-
pel oče.

Ko je pobral sinove, je oropal
otroke njih očeta, materam njih
moža. Zakaj? Zato ker je baje
njegov prestol v nevarnosti.

Ko je tako razdil in uničil na
tisoče rodbin, je rekel:

Zdaj bomo pobrali živino. In
pobrali so najprej konje, potem
govejo živino. Prepovedali so kla-
ti prešiče in teleta. Odprli so kašče
in pobrali žito. Pobrali ves kovinast
denar, ves baker in medenino.
Razglasili so: kar kdo ima, je ce-
sarsko, kar nima, je njegovo.

Tako so uničili delo in trud ce-
lega življenja, blagostanje družin,
polja, gozde in vse.

Poslali so ljudi v bojne črte. Na
stotisoče jih je padlo, na stotisoče
jih je žalostno pokvarjenih za vse
življenje.

In ne samo to. Cesar hoče več
kot življenje in več kot blago. Ce-
sar hoče, da se namenoma mori.
Če pride komu na misel, da malo
zdihne ali pravi to ali ono, ga za-
pro, ga obesijo.

V prvem letu vojske so obesili
469 Slovencev, beri in čitaj: *štiri-
sto devetdeset Slovencev*.
Vsa ta življenja so morala iti na
vešala zato, da je cesarski prestol
bolj trden, da je njegova slava
bolj svetla. Vse to v čast in slavo
presvetlega cesarja *Franca Jožefa*.

Torej 469 Slovencev je moralo
na vešala. In to že v prvem letu
vojske.

In stotine jih je po ječah, tisoče
pod črno zemljo, deset tisoč na
zemlji, pokvarjenih in ubitih na
duši in telesu. Ves narod je oro-
pan vsega. In vse to za presvetle-
ga cesarja.

In zakaj vse to? Zato, ker je bil
baje cesarski prestol v nevarnosti.
Pravzaprav bi bil tisti prestol lah-
ko že zdavneji vrag vzel z vsemi
uniformiranimi opicami na njem
in krog njega.

Pravimo: prestol je bil baje v
nevarnosti. In v nevarnost so ga
postavili baje Srbi. Poglejmo, če
je to res. Statistika od leta 1910
nam kaže, da je imela Avstro-Ogr-
ska okrog 50 milijonov ljudi, Sr-
bija pa nekaj nad dva milijona in

Dalje na tretji strani.

SODNIJSKO ODOBRENO

Navodilo, kako se po-
stane ameriški držav-
ljan. Ustava, progla-
sitev svobode in po-
stave ameriške repu-
blike.

AMERIŠKI
DRŽAVLJAN

USTAVA IN
POSTAVE

Cena 25c

TISKALA IN ZALOŽILA
"CLEVELANDSKA AMERIKA"
6119 ST. CLAIR AVENUE,
CLEVELAND, OHIO

Dobi se edino pri

Clevelandska Amerika

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI. SL. UNJSKA TISKARNA.

6119 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO

Slovenska Dobrodelna Zveza.

(SLOVENIAN MUTUAL BENEFIT ASS'N)

Ustanovljena 13. nov.
1910.
v državi Ohio

Inkorporir. 13. marca
1914.
v državi Ohio

Sedež: CLEVELAND, OHIO

VRHOVNI URAĐNIKI:

PREDSEDNIK: JOHN GORNIK, 6105 ST. CLAIR AVENUE.
PODPREDSEDNIK: PRIMOŽ KOGIČ, 3904 ST. CLAIR AVE.
TALNIK: FRANK HUDOVERNIK, 1062 EAST 62ND ST.
BLAGAJNIK: JERNEY KNAUS, 1062 EAST 62ND STREET.
VRH. ZDRAVNIK: J. M. SELLISKAR, 6127 ST. CLAIR AVE.

ODBORNIKI:

Frank M. JAKŠIČ, 1203 Norwood Rd. Jos. RUSS, 6712 Bonna ave.
Frank ZORIC, 5909 Prosser ave. Frank CERNE, 6033 St. Clair ave.
Anton GRDINA, 6127 St. Clair ave. Ignac SMUK, 1051 Addison Rd.
Anton OSTUR, 1158 E. 61st St.

Seže vrhovnega odbora se vršijo vsako četrti nedeljo v mesecu
ob 9.30 dopoldne v pisarni vrhovnega urada.
Pisarna vrhovnega urada 1062 E. 62nd St. drugo nadstropje, za-
dal. Cuyahoga Telefon Princeton 1276 R.

Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice, naj se
posiljajo na vrhovnega talnika.

Zvezo glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Nadaljevanje iz 2. strani.

pol. Avstrija je torej bila ne dva-
krat, petkrat ali desetkrat močnej-
ša ampak skoro petindvajsetkrat.
Ali si zdaj kdo more z zdravo pa-
metjo predstavljati, da je bila Av-
strija oziroma njen prestol v ne-
varnosti?

Prestol in krvniki na njem in
krog njega so si zaželeli krvi, po-
toke ljudske krvi. In prelili so jo.
Zaželeli so si, da triumfirajo njih
misel s smrtjo se borečimi, na vr-
vickih visečimi ljudmi. In pobesili
so jih na tisoče. Mali, ubogi in iz-
sesani Slovenci narod je moral
plačati proketo visoke davke ce-
sarskemu prestolu.

469 Slovencev je torej moralo vi-
šeti. Ker so prepovedali Slovence
zastave povsod, o razobesili mesto
teh Slovencev ljudi.

Vsi tisti, ki sovražite Avstrijo
oziroma njeno upravo, vedite, da
je sovražite opravljeno. Vedite,
da je v prvem letu viselo v njeno
časit in slavo 469 vaših rojakov,
mogoče vaših prijateljev, znancev,
mogoče celo vaših sorodnikov.

Vsi tisti, ki ste bili hladni in
"nevtralni" do danes, spomnite se,
da je tista Avstrija, katere je bila
postavljena, da varuje življenje in
imetje vaše in vaših sosedov, po-
besila 469 ljudi, vaših sorjakov,
Slovencev.

Vsi tisti, ki ste bili ali držali z
Avstrijo, vedite, da je tista Avstrija,
katero vi branite in zagovarja-
te podavila na visicah 469 vaših
rojakov. In če je kljub temu vaše
srce še vedno z Avstrijo, dajte
preiskat svoje možgane, če jih je
še kaj. In če pišete ali dobivate
kak denar za reklamo, katero dela-
te Avstriji, vedite, da je tisti de-
nar nakraden pri revah in sirotah,
da je tisti denar za slepila očala,
katere vam natika vlada dunajska,
da bi ne videli mrtvih trupel 469
Slovencev, bratov po jeziku in kr-
vi.

In vsem skupaj: Pomagajmo
podreti tisti sistem, ki visi svobode
hrepenečemu človeku že tisoč let
na vratu, sistem, kateri vas je pre-
gnal iz domovine. Vedite, da pri-
znava vsaka nepristransko pisana
svetovna zgodovina, da so bili
Habsburžani najslabši med vsemi
vladavci na svetu, da so za svoje
namene izrabljali čela ljudstva
od nekdanj, da so leta 1278 prema-
gali Otokarja, kralja Češkega s
pomočjo divjakov, katere so pripel-
jali iz Azije, in da pobijajo leta
1916 nas Slovence zopet z pomočjo
divjakov, naših dednih sovražnikov
— Turkov. Mi imamo sicer svojo
domovino, drugo sicer, a stokrat
boljšo od prve, dolžnost naša pa
je, da osvetimo po možnosti ne
samo mrtve, žive in pol žive siro-
te, katere so padle na bojnih po-
lji, ampak da osvetimo in prvi
vrsti tistih 469 življenj, katere je
izvolil direktorij dunajskega štok-
jarda pobesiti v čast in slavo cesar-
skega prestola.

Spomnite se številke 469.

"ČAS"

Ljubezen do naroda

Najsvetejša in najplemeni-
tejša čednost vsakega človeka
na svetu je ljubezen do nar-
da, kateremu pripada. Ta lj-
ubezen podeli srcu globokost in
nežnost, ta ljubezen ustvarja
kremenite značaje. Najtežja in
najbolj uničujoča nesreča, ki
more zadeti narod ali posamez-
nika je propast narodnosti.

Več kot polovico zgodovine
obsega same boje za narodnost;

in če je potreba v sili se mora
ta boj naperiti tudi proti dr-
žavi in proti vladarjem.

Tak glas je zapela tromba
— pred 40. leti Amerikancem,
jih je vzbudila iz suženjskega
spanja tako, da so se postavili
rama ob rami ter junaško pre-
trgali vezi suženjstva. In tri-
umf so dobili ti ljudje, ki so šli
za glasom trombe svobode.

Njih časti danes vesoljni svet!
Rojaki:
Se bolj glasno danes doni
glas trombe nam ameriškim
Slovincem, kako kliče in kli-
če: Rojaki, združite se pod
svojim praporjem, vsaj vi, ki
imate nezamašena usta in ne-
vezane roke, hitite in povejte
narodom, kdo da smo, in na-
stejte in pokažite jim naše sto-
letne krvave krivice.

In človeku, ki to opazuje in
sliši ta glas, se zdi da ameriški
Slovenci nimajo ušes, ne srca.
Da, "Slovenska Liga" je edina
organizacija v Ameriki, za ka-
tero bi se mogli ameriški Slo-
vinci v teh časih najbolj zan-
mati. Mnogokrat sem rojakom
že osebno priporočal, da pristo-
pijo v "Slovensko Ligo", toda
njih odgovor je bil ta: "Sloven-
ska Liga ne bo nikdar ničesar
dosegla," če sem pa vprašal za-
kaj ne? sem dobil odgovor, da
zato ne, ker ni na pravi podlagi.
Jaz pa pravim, da Slovenska
Liga je na pravi podlagi in
njeni cilji in ideje so prevzvi-
šene. Le nekaj je treba ameri-
škim Slovincem storiti. Nam-
reč iz svojih src pometati se-
bičnost!

Vsaj za trenutek, ko se reš-
uje domovino — časa boče še
več kot preveč, da jo bodele
preštudirali potem.

V splošnem moram bilježiti,
da so največ zakrivali razni pla-
čani agentje in neplačani av-
strijski časnikarji v Ameriki,
ki so drage volje sprejeli izda-
jalsko nalogo od avstro-mažar-
skih potepuhov. Sedaj se je pa
rodila njih želja s klici, čes na
pomoč starokrajskim rojakom!

Dobro, mi se strinjamo s
tem, toda vedite, da Slovenska
Liga je bila prva organizacija,
ki je to delo začela, pomagati
rojakom v starem kraju, samo
s to razliko, da Liga ima dvo-
namen: Pomagati Sloveniji v
političnem in gnotnem oziru.

Kaj pa je boljše, pomagati
domovini v političnem oziru
ali pa samo gnotno kakor vi
mislite?

Po mojem skromnem mne-
nju je potrebno, da ameriški
Slovenci naperijo vse svoje mo-
či in sile ter tako skušajo naš
ubogi slovenski narod, osvobo-
diti trajno.

To je največja potreba na
programu, potem pa bomo
skusali pomagati tudi gnotno,
in prepričan sem, da bo vsak
Slovenec z veseljem daroval,
ker bo vedel, da bodo njegov
dar dobili Slovenci, ne Nemci
in Turki, ker se zna zgoditi,
kdor pošilja denar v staro do-
movino "Rudečemu Križu".
Kajti vladarji avstrijskega "Ru-
dečega Križa" so nadvojvode,
grofje, baroni in drugi posto-
pači, ki delijo denar enakomer-
no: Med Nemce, Turke in Bul-
garce, o čemur se lahko vsakdo
prepriča, kdor bere izvestja
Avstrijskega Rudečega Križa.

Koliko obleke so poslala ameri-
ška dobra srca v Avstrijo, in
koliko so dobili slovenski otro-
ci? Niti ene ne. Vsakomur mo-
ra biti v spominu, kako straš-
na odkritja o goljufijah v Av-
striji pri Rudečem Križu je pri-
nesel na dan čičaški dnevnik
"American".

Ameriški Poljaki so poslali
celo ladijo takih daril za svoje
sirote, toda Nemčija je vse to
zaplenila in razdelila vse med
nemške otroke, dasi je bilo po-
slano za poljske sirote. Enako
je tudi z denarjem, če ga nabi-
rate. Vlada zapleni vse, torej
pred koncem vojne niti vinarja
v staro domovino. Kajti ta de-
nar služi vladam, da kupujejo
nove bajonete, da nadahujejo
s prelivanjem nedolžne krvi.

Vsakdo pa, ki dvomi, da se
bo naša domovina osvobodila,
naj pomni, da imamo v svoji
sredini moza, ki biva sedaj pri
nas ameriških Slovincih, dr.
Niko Zupaniča.

Ta mož, ki je v potu svojega
obraza delal toliko časa, da se
je skoraj do malega vse angle-
ško, francosko in rusko časopi-
je poučilo o naših smotih ter
so njih vlade spoznale naše tež-
nje in želje, po katerih hrepi-
nimo, namreč po združenju z
ostalimi Jugoslavlani. Da pa
bomo vredni velikanske na-
grade, je treba da se združimo
neglede na versko in politična
prepričanja — kakor sem že
prej omenil, denimo naša stran-
karstva na stran. Učimo se od
naših nasprotnikov Nemcev.

Poglejte kako složni so im-
perialistični Nemci za skupne in-
terese nemškega naroda. Nas
mora biti sram, ki smo tako
majhni po številu, pa tako silo-
vito razcepljeni na majhne de-
le. Nemec, četudi rojen v Ru-
siji ali v Ameriki, četudi je v
politiki socialista, če je kato-
lik ali protestant, njemu je mar
le nemški narod, in kadar je
treba udari na zunanega so-
vražnika.

Zatorej vsak zaveden Slove-
nec, ki ljubi svoj rod in svoj ma-
terinski jezik, kateremu je pri-
srca, da postane naš narod svo-
boden in svoj gospodar, naj
pristopi v vrste onih, ki se bo-
rijo za svobodo.

Večja bo armada tem bolj
bodemmo imponirali. Naloga
nas vseh mora biti delati vz-
trajno za prubojo naroda, da
nas najde veliki trenutke pri-
pravljeni, ko nastopi rojstvo
velike svobodne Jugoslavije.

In če bomo delali tako, bo-
mo lahko rekli, da imamo v
svojih srcih ljubezen do naro-
da.

Ivan Jerič.

TURKI IN BULGARI GOVORE O MIRU.

Iz Rima se poroča nasled-
nje: Poročila prihajajo od vseh
strani, da se Turčija in Bulga-
rija trudijo, da bi sklenile se-
paraten mir z zaveznicami. Pri
tem pa časopisje obenem svari
občinstvo naj ne veruje pre-
več tem poročilom, kajti dasi
je zrno resnice v teh poročil-
ih, pa dotične vlade niso na-
redile še nobenega koraka v
tej zadevi. Resnica je le toliko,
da so upljivni turški in bul-
garski državniki potrkali na
vrata v Londonu, Parizu in
celo v Petrogradu, da zvedo
od strani kakšne mirovne po-
goje bi stavili zaveznički Bul-
garom in Turkom. Mnogo Bul-
garov in Turkov dela za sepa-
raten mir, ker dobro vedo, kak-
šen konec prihaja za Nemce.

GOMPER'S ODGOVARJA SENATORJU SHERMANU.

Senator Sherman iz države
Illinois je pretečeni teden v
kongresu silovito napadel pred-
sednika American Federation
of Labor, največje delavske
organizacije v Zjed. državah.
Senator se je izjavil, da je
Gompers "javni nemirnež" in
da bi moral biti obsojen sku-
paj z dinamitardi v Indiana-
polisu. Samuel Gompers je se-
daj pisal pismo Shermanu, v
katerem pismu se glasi slede-
če: "Nikakor ne bom na tem
mestu odgovarjal vašim napa-
dom; vaš zločinski, napačni in
neodpustljiv napad pride prav
ob drugi priliki. Toda povem
vam, da nisem jaz naredil niti
enega koraka, nisem izustil
niti ene besede, razven če je
bilo vse to odobreno od Ame-

rican Federation of Labor.
Vas napad na mene ni oseben;
ampak vi ste hoteli očrniti del-
avsko organizacijo, katero za-
stopam, Hvaležen sem, ker ni-
sem bil v zvezi z onimi, ki so
dinamitirali razna poslopja in
zgradbe in mislim, da ste tudi
vi lahko hvaležni, da niste bi-
li obsojeni z bančnimi goljufi,
trustijanskimi špekulatorji in
drugimi sleparji industrije.
Sprejemam vaš poziv in pri-
pravljen sem govoriti z vami
pred vsakim občinstvom, da
bodejo ljudje vedeli, kako kri-
vičen je bil vaš napad, iz trte
izvit in hudoben." Najbrž se
bo senator Sherman ustrašil
tega poziva in ne bo hotel "do-
kazati", kar je trdil o Gomer-
su.

Ogromni morski volk.

Huntington, L. I., 17. avg.
Kapitan Frank Ott je pri riba-
renju v Long Island zalivu
ujel 12 čevljev dolgega morsk-
skega volka ali požeruna, o
katerem se sodi, da je požrl
že več oseb.

Dva poštena slovenska fanta
iščeta stanovanje s hrano pri
pošteni slovenski družini, ne
pri avstrijskih patrijotih. Kdor
ima kaj, naj naznani uredniš-
tvu lista.

Naprodaj so dobri vinski sodi
in posode, jako poceni. The
Schuster Co. vogal St. Clair
ave. in E. 64th St. (102)

Proda se pohištvo s celo opravo.
Lepa prilika za celo družino.
Natančno se poizve pri Val.
Milharčič, 5704 Bonna ave.

Soba se odda v najem za ene-
ga ali dva fanta, brez hrane.
1157 Norwood Rd. (101)

Takoj dobi delo dobro dekle
za splošna hišna dela; majhna
družina. Plača \$7 na teden.
10009 Ostend ave. Vzemite St.
Clair ave. karo in transferiraj-
te na 105. cesto, med St. Clair
in Superior. (102)

Čedna soba s prostim vhodom
se odda za dve dekleti ali fan-
ta. 6021 Bonna ave. (101)

Naprodaj je ličen Ford avto-
mobil, 5 passengers, model
1915, jako poceni. Natančneje
na 5516 Carry ave. (101)

Odda se v najem čedna soba.
6724 Bonna ave. (102)

Soba se odda v najem za ene-
ga ali dva fanta. 1005 E. 66th
Street. (102)

ZAHVALA.

Spodaj podpisani se tem po-
tom najprisrčneje zahvaljujem

dr. Slovenec, št. 1. SDZ za to-
čno izplačano bolniško podpo-
ro za časa dolge bolezni. Ro-
jakom priporočam omenjeno
društvo, člani so redno obisko-
vali bolnika, ga tolažili, po
smrti pa dostojno spremili k
večnemu počitku in s tem ska-
zali bratsko ljubezen. Nadalje
se zahvaljujem Slovenski Do-
brodelni Zvezi za točno izpla-
čano posmrtnino za mojim ne-
poznanim soprogom. Svetujem
rojakom in rojakinjam, ki niste
še pri tej domači organizaciji,
da pristopite takoj, ker po ma-
terinsko skrbi za svoje člane.
Tebi ljubi soprog pa bodi lah-
ka zemlja! Žalujoci ostali

Uršula Rant, soproga,

Mary Rant, hčerka.

NICKEL PLATE ROAD.

Dobro zdravje dobite v

Green Springs, Ohio

(advizično)

Mineralna voda za zdravje, dovolj hotelov

\$1.90 RETURN

Val sobotni vladi dobri za vrnitve prihod-

ni ponedeljek.

B. A. Akers, agent, Cleveland, O.

Wed. Aug. 20th.

Soba se odda v najem za ene-
ga fanta, S kopalščem vred.
16306 Huntmere ave. (100)

Naprodaj so nove hiše za dve
družini, vsaka 4 sobe in kopa-
lišče. Vse moderne potrebnice
in naprave. Cena samo
\$3600. Nekaj plačate takoj,
drugo na lahka odplačila, 14706
Sylvia ave. Collinwood. Vpra-
šajte lastnika na tem naslovu;
je vsak dan tam. (101)

NAROČITE SE NA CL. AM.
SAMO \$2.50 NA LETO.

Pet ali šest dobrih in pošte-
nih fantov se sprejme na sta-
novanje, Ciste nove postelje.
L. Pečjak 1271 E. 54th (103)

Išče se slovensko dekle, ki zna
angleško, za v zlatarsko trgo-
vino. Stalna služba. Hueter
Jewelry Co. 5372 St. Clair ave.
(x86)

VELEVAŽNA KNJIGA.

Izšla je velevažna
knjiga za ameriške Slo-
vence, pod naslovom
"Slovenija Vstani!"
delo našega slovenske-
ga učenjaka in delav-
nega Jugoslavana dr.
Niko Zupaniča. Ta knji-
ga bi morala priti v
vsako slovensko hišo v
Ameriki. Ta knjiga bi
morala biti evangelij za
ameriške Slovence, kar
se tiče naše jugoslovan-
ske politike! Nad sto
strani obsegajočo knji-
go krasi pet izvrstnih
slik velikega pomena.
To knjigo dobijo v ro-
ke slovenski ujetniki v
Rusiji. 5000 knjig je po-
slanih v Rusijo Slove-
nem. 5000 knjig je na-
menjenih ameriškim
Slovincem! Bratje, sezi-
te po tej knjigi, ki ve-
lja le 50 centov. Zraven
dobite veliko mapo ju-
goslovanske zemlje! Na-
roča se pri nas, ali pa
naravnost od Dr. Niko
Zupaniča, 1369 E. 40th
St. Cleveland, Ohio.

DELA VCI!

Stalno delo vsak dan v letu.
Dobra plača. The Union Salt
Co. E. 65th St. & N. Y. Central
železnica. St. Clair ave. kara
(103)

CENIK MALIH OGLASOV.

18CE SE DELAVCE VSE VRSTE,

do 25 besed ali 6 vrst

1. krat po.....40c.

3 krat po.....35c.

6 krat po.....30c.

vsaka nadaljnja vrsta po 6c.

DELO IŠČEJO VSE VRSTE,

do 25 besed ali 6 vrst

1. krat po.....20c.

3 krat po.....17c.

vsaka nadaljnja vrsta po 3c.

SOBE SE ODDAJO IN NA HRANO

SE SPREJMEJO,

do 25 besed ali 6 vrst

1. krat po.....25c.

3 krat po.....20c.

vsaka nadaljnja vrsta po 4c.

V NAJEM SE ODDA, HIŠA, STANO-

VANJE, TRGOVINA, Kd. NAPRODAJ

HIBA, TRGOVINA, FARMA, KONJI

IN DRUGO. JEDE SE OSEBE, ZOGU-

LJENO, IN DRUGO NEOZNAČENO.

do 25 besed ali 6 vrst

1. krat po.....50c.

3 krat po.....42c.

6 krat in več po.....35c.

vsaka nadaljnja vrsta po 7c.

JEDEJO SE TRGOVSKI SOLASTNI-

KI ALI DRUGE DENARNE PRIKLE

— PREKLICI IN DRUGE OSEBNO

STI.

do 25 besed ali 6 vrst

1. krat po.....60c.

3 krat in več po.....1.50

vsaka nadaljnja vrsta po 10c.

ZAHVALE IN MRTVAŠKA

NAZNANILA.

Vsaka vrsta po.....6c.

Za večkrat se leta cena pomnoži.

DRUŠTVENA NAZNANILA.

1. krat po.....4c.

Za večkrat po.....3c.

4 do 5 besed se računa ena vrsta.

POZOR, SLOVENC!

Čenjenemu slovenskemu ob-
činstvu uljudno naznam spod-
aj podpisani, da sem odprl tr-
govino z navadnimi kolesi in
motornimi kolesi. V zalogi do-
bite vedno prve vrste kolesa,
ki so garantirana in po zmernih
cenah. Uljudna in točna po-
strežba ob vsakem času. Pre-
vzamem v popravila vsa kolesa.
Popravilo je točno, zaneslji-
vo in garantirano.

Naša posebnost je izdelava
finih bakrenih kotlov kot ste
jih imeli v stari domovini, ka-
tere izdelujem v vašo največjo
zadovoljnost, ker sem izučen
v tej stroki. Popravljam vsako
vrstne kotle. Posebno se pripo-
ročam slovenskim hišnim go-
spodarjem za napeljav novih
strešnih zlebov ali pa za po-
pravljanje istih po jako zmer-
nih cenah. Enkrat naročite pri
nas in zadovoljni boste z naš-
im delom in boste še prišli.
Izdelujem tudi posebne kotle
za kuhanje žganja, nakar po-
sešno opozarjam. Priporočam
se rojakom v obilno podporo
in naročila.

S spoštovanjem (108)

A. JANEŽIČ,

6345 St. Clair ave.

DELO!

Možje in žene dobijo takoj
delo v tovarni, lahko delo, do-
bra in stalna plača. Oglasite
se takoj pri Osborne Manu-
facturing Co. 5401 Hamilton
ave. (101)

Takoj dobijo delo dekleta za
pletanje oblek. Dobra plača,
dobro delo. Se lahko naredi od
\$10 do \$20 na teden. Mi tudi
plačamo, ko se učite. Cleveland
Worsted Mills Co. 5932 Broad-
way. (98)

Ob priliki katere veselice, botrinje in
pri veseljem omizju, spomnite se na
narodno stavbo "SLOVENSKI NA-
RO

SKRIVNOST HIŠE ŠT. 47.

Roman.

SPISAL J. STORER CLOUSTEN.

"Prepričan sem, da se pravilja pobegniti v inozemstvo, če ni že odšel," je odgovoril Bray. "Na to dam svojo besedo. Pa tudi na to, da bo konec — vrv okrog vrati — takole!" In pokazal je z roko, kak konec je namenil Molyneuu. Šele v tem trenutku sta se oba moza spomnila na romanopisca.

"Oprostita, gospoda," je zavzdihnil Chapel, "jaz bi šel rad spat."

"Kakor hočete, kolega," je odgovoril Buffington. "Saj izgledate kakor bi imeli hudega mačka," je sočutno dostavil, videč, kako smrtno bled je Chapel; "poslušajte mene in kurirajte se homeopatično." In gostoljubno je pokazal s prstom na debelo steklenico finega žganja.

Toda Feliks Chapel je ponudbo hvaležno odklonil.

"Eden mojih redarjev vam pokaže sobo," se je oglasil nadzornik.

"Hvala, saj poznam pot," je odgovoril pisatelj.

"Ah?!!" je živahno vzkliknil Buffington. "Kaj ste bili že kdaj v tej hiši?"

"Ne, ne," je hitel Chapel za-trjevati, "nikdar še nisem bil tu, a hiše v tej ulici so vse enako zidane, tako da jih pozna vse, kdor je bil le v eni. In jaz imam prijatelje — oziroma, sem jih imel — ki so imeli tod hišo — to se pravi v najemu popolnoma podobno tej hiši. Lahko noč."

Ko so se vrata za romanopis-cem zaprla, je rekel Buffington:

"To je komičen patron."

XII.

Lord Francis Phillimore je prišel pozno zvečer v svoj klub. Pozdravil je tega in onega svojih znancev, potem je vzel večerni list, ki mu je ravno v roke prišel ter se vsedel v kot prijazne sobe za kadilce; a namesto da bi čital, se je zato-pil v razmišljanje.

Razmišljeval je o svojem do-življaju prejšnjega dne in hiša, v kateri je stanovala njegova boginja, mu je stopila pred o-či; videl je tiho senčnato ulico, lično malo vilo, zelena vrtna vrata in stara drevesa. Ko se je bil nekaj časa mudil v duhu pri tej hiši, je vzel v roke večerni list; bila je to zadnja izdaja "Evening Tribune."

Ze nekaj minut pozneje je eden njegovih prijateljev imel povod zaklicati: "Philimore, kaj ti pa je?"

Lord Francis Phillimore je bil ves prepaden — najbrže je nekaj čital, kar ga je nad vse razburilo. Znanci so pristopili k njemu, mu ponujali to in ono, a haenkrat je planil pokonci in kakor blazen bežal iz pušnice ne da bi se ozrl na svoje prijatelje. Zdaj so mladi možje vzel v roke časopis in videli na prvi strani dve ženski podobi in članek o skrivnostnem umoru v ulici Hiacint. Začuden so se vpraševali, kaj neki njihovega prijatelja na tem sicer senzacionalnem dogodku interesira. Mladi oficir je med tem kakor blazen begal po londonskih ulicah.

Med mnogimi odličnimi so-rodniki, ki jih je imel lord Francis Phillimore je bil brez dvoma najodličnejši njegov prijazni stric marki Carraway; ta je bil že devetinseddeset let star in minister notranjih del.

Nekaj dni po popisanih do-godkih so markiju zjutraj na vse zgodaj javili, da želi nje-gov netjak lord Francis Philli-more nemudoma z njim govo-riti. Odgovoril mu je pri pre-prih vratih, naj malo potpi, toda lord Francis je lepo in pre-srečno prosil, naj se vendar pod-viza.

"Ali — jaz se moram ven-dar prej obrisati," je nevoljno odgovoril minister. Toda čez deset minut je bil dobrohotni

državnik, četudi še ne oblečen, vendar pripravljen, sprejeti svojega netjaka.

Na prvi pogled je minister videl, da je njegov netjak ves spremenjen in da je ves melanholičen.

"Kaj ti pa je, Francis?" je vprašal državnik.

Francis je najprej vrata za-prl, potem je govoreč s tihim glasom odločno rekel:

"Nekaj sem te prišel prosit, stric; nisem te še dosti nadle-goval in zato upam, da mi te prošnje ne odbiješ."

"To je pač odvisno od tega, kaj zahtevaš," je odgovoril pre-dni državnik.

A kako je bil presenečen, ko je lord Francis namesto, da bi bil odgovoril, zdaj vprašal:

"Ali si kaj slisal o tej stra-ni aferi v ulici Hiacint?"

"V ulici Hiacint? Čakaj no — da, v časopisih sem nekaj čit-al... neka gospa je izginila — ka-li?"

"Neka dama je bila na stra-šen način umorjena."

"Kaj ne praviš! Ali res?"

"Da, stric, in prišel sem te prosit dovoljenja, da smem to hudodelstvo zasledovati in če mogoče razkriti..."

Lord Carraway je strmel v svojega netjaka.

"Slisal sem večkrat," je ko-hično rekel, "da huzarski oficirji nimajo nič preveč opravi-ti, a da tako prav nič dela ni-majo, tega bi vendar ne bil vr-jel. Zakaj se ne kratkočasiš ra-je s kako igro?"

"Nečem se udeležiti preiska-ve, da bi si čas preganjaj," je temno odgovoril mladi mož. "Morila hočem ujeti. Prosim te torej, dragi stric, priporoči me merodajnim osebam v Scot-land Jardu in izposluj mi kot minister prilžnost, da poma-gam policiji ali pa da lahko o tej stvari samostojno postopam."

"Ali, ljubi mladenič," je ugo-varjal minister, "jaz te vendar v Scotland Jardu ne morem priporočiti, saj vendar ničesar ne veš o kriminalnih preiska-vah."

"Čital sem že mnogo o ta-kih stvareh in ne da bi se hval-il, lahko rečem, da imam po-seben dar za kombiniranje v takih stvareh. Sicer pa se mi zdi, da je v takih slučajih pred-vsem treba vneme in odločne volje hudodelca prijeti in jaz imo to obeje."

Lord Carraway se je nekam zaničljivo nasmehnil in je ko-rakajoče pogledal svojega net-jaka.

"Ljubi Francis," je rekel, "meni sicer ni dosti znana ta afera, a da tiči za njo kaka ženska, o tem ni dvoma. In kjer je ena ženska, tam je kma-lu še kaka druga poleg, ti pa kažeš tako sumljivo vnemo..."

Lord Francis je bil nad vse resnicoljuben mož, toda pre-pričan je bil, da propade s svo-jo prošnjo brez usmiljenja, če bi njegov stric le količkaj slu-titi, kaj ga na stvari zanima. Prekinil je torej strica na di-plomatičen način.

"Ljubi stric," je rekel, "če bi bila stvar taka, kakor ti su-miš, potem bi bil ti pač zadnji, ki bi ga jaz prosil za pomoč."

Ta odgovor je sicer lordu Carrawayu ugajal, a ni pregnal vseh njegovih dvomov.

"Se na nekaj te moram opo-zoriti," je rekel. "Dandanes je polaste žurnalisti vsake take zadeve. Seveda bi se takoj raz-vedelo, da se udeležuje te pre-iskave tudi moj netjak in to bi mi znalo v parlamentu nakopa-ti precej neprijetne interpela-cije."

"Ti si vendar član gosposke zbornice, ljubi stric."

"Kar mi pa ne daje nobene-toda lord Francis je lepo in pre-srečno prosil, naj se vendar pod-viza."

"Ali — jaz se moram ven-dar prej obrisati," je nevoljno odgovoril minister. Toda čez deset minut je bil dobrohotni

radi mene nastopim lahko..."

"Ne, ne, ne, — o napačnih imenih nečem ničesar slisati."

"Hotel sem le reči, da bi se lahko imenoval "Gospod Fran-cis". Spominjam se, ljubi stric, da si tudi ti nekoč pod tujim imenom priobčil v "Times" znamenit članek."

Mnistrov obraz se je raz-jasnil.

"Tako bi nazadnje še šlo," je rekel, "a kake vzroke naj navedem policijski oblasti."

"Reči jim, da bi bil rad po posebnem agentu dobival spro-ti poročila o preiskavi in na-znani mene, da bom tvoj detek-tiv."

"Torej — naj bo — pripo-ročilo ti spišem takoj — ker naposled moram vendar tudi zajtrkovati."

Nekaj minut pozneje je bil lord Francis Phillimore na cesti — melaholia na njegovem ob-razu se je izpremenila v ljuto odločnost.

XIII.

Lord Francis ni spadal med tiste ljudi, ki imajo srce na je-ziku; tudi da ima romantično znanje z Marijo je bil zaupal le enemu samemu svojih mnogo-številnih prijateljev, tistemu, na čigar zvestobo in molče-nost se je lahko brezpogojno zanašal. Rupert Jellibrands je Francis že iz otroških let lju-bil in občudoval. Skoro instik-tivno sta se obračala drug na drugega, če je bilo komu tre-ba simpatije ali dejanske po-moči. Tudi danes je lord Fran-cis kar avtomatično ubral pot na Rupertovo stanovanje.

Našel je Ruperta pri zajtr-ku; na mizi je ležal jutranji list, pod mizo je ležal pes.

"Pozdravljen, Francis!" je vzkliknil Rupert, "ali hočeš z menoj zajtrkovati?"

"A," je odgovoril prijatelj, "kakor vidim, si ravno čital po-ročilo o tej stvari."

Rupert se je na svojem stu-lu naglo obrnil in si ogledal prijatelja od nog do glave. Bil je gladko obrit, imel pošten ob-obraz, modrobarvne oči in iz-redno krepke mišice. Polovi-čarstva ni mogel trpeti; razen socijalnih demokratov mu ni bila nobena stvar tako zoperna, kakor polovičarstvo.

"Kaj se je zgodilo?" je vprašal.

"Zajtrkuj v miru, jaz ti bom pa med tem vse povedal."

Ko sta končala, Francis pri-povedovanje, Rupert pa zajtr-kovanje, je rekel poslednji:

"Po tvojem poročilu bi bila gospa Molyneux starejša, Eva Wilson pa mlajša."

Lord Francis je pogledal v časopis in je potem odgovoril z žalostnim nasmehom:

"Zdi se mi, da objavljajo na-menoma tako napačne infor-macije, da bi hudodelca spravi-li v zmotu. Žalibog vem jaz le predobro, kako je s to stvar-jo."

"Preklicano so prebrisani," je menil Rupert. "Zdaj pa, lju-bi prijatelj, povej, če ti moram kako koristiti."

"Rupert — jaz sem prisegel, da tega Molyneuxa izročim za-služeni kazni — ali mi hočeš pri tem pomagati?"

"Ti — na svojo roko?" se je začudil Rupert.

Francis je vzel priporočil-no pismo svojega strica iz že-pa in je rekel:

"Prihajam pravkar od svoje-ga strica Carrawaya, tu imam priporočilno pismo od strica; s tem pismom se vpeljem v Scotland-Yard in sicer z ime-nom Francis."

"To je res zapeljivo," je vzkliknil Rupert. "Lovila sva že skupaj jerebice, fazane, kljunače, leve in rinoceroše, a človeka še nikoli. Kako ime naj si pa jaz izberem?"

"Mislim, da tudi tebi ni tre-ba imena premeniti," je menil lord Francis.

"Imenoval se bom Rupert — ne? Kdaj se vojska začne?"

"Čim boš z zajtrkom gotov."

Rupert je takoj vstal izza mize.

"Kako pa začneva?"

Francis si je vžgal cigareto in je začel razmišljavati.

(Dalje prihodnjič.)

Tisoče in tisoče rojakov be-re "Clevelandsko Ameriko". Ali ste tudi vi med njimi, ali ste zvest naročnik lista?

Na drugi strani te lepe skatle nosiš št. 1. "Proces patentiran 30. junija 1907."

Kupi tobak Prince Albert lahko povod. Rodeče vrstice po 5c, rdeče skatle 10c, funt-ni in polfuntni humidorji in funtni kristalni humidorji s vlažno gubo zaprti.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

Ta tobak dolgo gori in da popolno zadoščenje. Prince Al-bert se lahko zvije, ker je rezan za to. In ne izgubiš časa, če ga zviješ v cigareto.

Hvaležen bodeš sam sebi, če bodeš rabil ta tobak, ker po-tem boš sam vedel, da je Prince Albert dober. Tudi bodeš ve-del, zakaj kadijo Prince Albert tobak moške po celem svetu — ker je tako hladen in priazen.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

Novi model strojepis

OLIVER
The Standard Visible Writer

KUPITE GA SEDAJ!

Da triumf strojepisa je tu.

Pravkar je izšel — prišel je leta prej, predno so eksperti to pričakovali. Iz-delovalci so se trudili leta in leta, da naredijo ta strojepis. In Oliver je zopet zmagal kot je zmagal tedaj, ko je prišel prvi Oliver strojepis na trg. Nobenega strojepisa ni na svetu kot Oliver št. 9. Pritisk gumbov na stroj je tako lahak, da mačka s tačicami lahko pregiba gumbe.

POZOR!

Vse novosti, ki jih dobite pri Oliver stro-jepisu so kontrolirane od Oliverja. Če naš prejšnji model, kakor so bili glavni v letih ču-sih, niso imeli dvojnega pritiska za spremem-bo črke.

Vsa kontrola 84 črk in znakov je v malem pretu deene in leve roke. In vse te črke in znake pišete s 24 gumbi, najmanj kar jih je sploh na kakem strojepisu.

Plačl vseh strojev lahko nemudoma piše-jo tudi na Oliver in sicer hitro in lahko.

SVARILO.

Ta briljantni novi Oliver strojepis se prodaja po starih cenah. Ne velja nič več kot drugi modeli, ki so danes že starinski.

In dočim so nove iznajdbe pri tem stroje-pisu dragocene, pa smo olajšali konstrukcijo, kljub temu, da smo s tem sami svišali sobi stroške.

Sklenite takoj, da dobite ta strojepis, pred-no potrošite kak dolar za drug stroj. Če imate kak drug strojepis, bodele gotovo radovedni, kako se dela s tem strojepisom.

17 CENTOV NA DAN.

Pomnite, da popolnoma novi št. 9. Oliver strojepis je največje vrednosti v strojepisu. Ima vse naše posebne iznajdbe, vidno pisavo, avtomatičen predelova-lec, dvojno spremembo za črke, trak, ki ki piše lahko v dveh barvah in vse dru-ge iznajdbe.

Kljub temu smo se odločili, da prodamo ta stroj vsakomur za 17 centov na dan. Vsak, ki ljubi stroj, popolnoma lahko dobi ta strojepis, najboljšega sestava na svetu. Dvojna vrsta pismenk, kakor želite.

DANES PIŠITE ZA PODROBNA POJASNILA

in bodite eden izmed prvih, ki se seznanijo s tem krasnim strojem. (Prepričajte se, zakaj skoro vsakdo najraje ima Oliver. Pošljite nam dopisnico. Nič se vam ni treba zavezati. Nam je v največje veselje, da vam razložimo, kako se Oliver rabi.

THE OLIVER TYPEWRITER CO. 946 Prospect Ave., Cleveland, Ohio

Vi lahko dobite Oliver v najem za 3 mesece za \$4.00.

NA ZNANJE POŠILJATELJEM DE-NARJA V STARO DOMOVINO!

Vsled negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejema-mo denarne pošiljatve do preklica le pod pogojem, da se vsled vojne izplačajo mogoče s zámudo.

Denar ne bo v nobenem slučaju izgubljen, ampak nastati zamorejo le zamude

Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo za-nesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi ra-di vojne, in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja

K: 100 - \$14.00

K: 1000 - \$139.00

Tvrdba Frank Sakser,

82 CORTLANDT ST.,

NEW YORK, N. Y.

SLOVENSKA GOSTILNA

kjer dobite fino pi-jačo, dobro gosto-ribo. Prodajamo žganje in likerje tudi za domače pa-trebo na steklenice in galone.

Cene smerne! Dobra zaloga!

JOSIP KALAN,
6101 ST. CLAIR AVE.

Vaš doktor ve

In vam pove, da če ni njegov recept natančno naraven in od najzdravjših zdravil, da vas ne more ozdraviti.

Vaš zdravniški recepti morajo priti v naše lekarno, kjer bodele izdelani natančno po želji zdravilca. Imamo tudi popolno zalogo gumijevih predmetov, toaletnih potrebščin, dišav, cigar in sladkorja.

Guenthers Sloven. Lekarna,

Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

A. M. KOLAR,

Slovenska gostilna.

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovincem v obilen obisk. Točna postre-žba. Vedno sveže pijače.

FINO VINO

vedno dobite pri Josip Kozelu. Belo niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino zna-no. Po stari navadi Josip Kozely, 4734 Hamilton ave

Slovenski fant, ki ima veselje pri avtomobilu in za delo v tr-govini, dobi takoj dobro delo. Oglasi naj se v uredništvu li-sta. (101)

National Drug Store!
Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdeluje-mo zdravniške predpise. V za-logi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK,

Dr. A. A.

Kalbfleisch,

6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvat-sko. Točna postrežba. Časo-pisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravni-ki urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.

Uradne ure:
Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 6:00 do 8:00 večer

Telefon urada:
East 408 J.

Telefon stanovanja:
Eddy 1856 M.